

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківська міська рада
Головне управління статистики у Харківській області
Ізраїльський технологічний інститут
(Ізраїль)
Йорданський національний університет
(Йорданія)
Брестський державний технічний університет
(м. Брест, Республіка Білорусь)
Національний університет біоресурсів і природокористування
України (м. Київ)
Український державний університет залізничного транспорту
(м. Харків)
Одеський національний економічний університет
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
Харківський національний університет будівництва та
архітектури

МАТЕРІАЛИ

X Ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції
«Європейський вектор модернізації економіки:
креативність, прозорість та сталий розвиток»

18-19 квітня 2018 р.

ЧАСТИНА 2

ХАРКІВ 2018

Матеріали X Ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції «Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток». Тези доповідей. Частина 2 – Харків: ХНУБА, 2018. – 295 с.

Доповіді наукової конференції містять результати досліджень відносно європейського вектору модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток за основними напрямками: креативна економіка та підприємництво: стан та перспективи розвитку; європейські практики та вітчизняний досвід децентралізаційних процесів; енергоефективність, ресурсозбереження та зелена економіка; гендерна справедливість в соціально-економічних системах; інструменти забезпечення прозорості публічного сектору.

Роботи друкуються в авторській редакції, в збірці максимально зменшено втручання в обсяг та структуру відібраних до друку матеріалів. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яку надано в рукописах, а також коректність цитованості матеріалу, і залишає за собою право не розподіляти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, які розглянуті на конференції.

Редакційна колегія:

Калініченко Л.Л. – голова, проф., д-р екон. наук;
Смачило В.В. – проф., канд. екон. наук;
Пакуліна А.А. – доц., канд. екон. наук;
Колмакова О.М. – доц., канд. екон. наук;
Польова В.В. – викладач, канд. екон. наук;
Устіловська А.С. – викладач.

Відповідальний за випуск:

д-р екон. наук, проф. Калініченко Людмила Леонідівна

УДК 378.1

©Колектив авторів, 2018
© Харківський національний університет
будівництва та архітектури

захист навколишнього середовища. Під час визначення щорічного рейтингу кращих роботодавців України, одним з критеріїв також є соціальна відповідальність компанії. 31 % опитаних вважають цю складову важливою і обов'язковою. Щодо позиції споживачів: на питання «чи звертає Ви увагу на КСВ компанії та її проекти під час вибору продукту» - голоси 3831 учасника опитування розподілились таким чином: 37 % відповіли «ні», оскільки вважають це рекламою; 24 % відповіли «так», ці учасники завжди звертають на це увагу; 24 % звертають увагу на КСВ, але не сильно над цим замислюються; 16 % опитаних не звертають увагу взагалі.

Література: 1. Курінько Р. Що таке СВБ? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kurinko.com/uk/shho-take-svb/> 2. Лебедев И. В. Социальная ответственность бизнеса в Украине: особенности становления и перспективы развития [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/> 3. Ткачова С.С. Становлення соціальної відповідальності ресторанного бізнесу в Україні // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Готельно-ресторанний бізнес: інноваційні напрями розвитку”, 25-27 березня 2015 р. – К.: НУХТ, 2015 р. – С. 176-177. 4. П'ятницька Г.Т., Найдюк В.С. Сучасні тренди розвитку ресторанного господарства в Україні // Економіка та держава. – 2017. – №9. – С. 66-73.

СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНСТРУМЕНТ АКТИВІЗАЦІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Д-р екон. наук, доц. Токмакова І.В.

Український державний університет залізничного транспорту

Забезпечення інноваційного розвитку залізничного транспорту потребує пошуку нових шляхів, пов'язаних з залученням додаткових ресурсів і можливостей. Це обумовлює необхідність формування довгострокових економічних відносин підприємств галузі з іншими суб'єктами господарювання, зацікавленими в їх діяльності, на засадах стратегічного партнерства.

Переваги стратегічного партнерства полягають у такому [1, 2]: партнерство є засобом зменшення невизначеності; дозволяє підприємствам за допомогою партнерських методів налагоджувати стосунки із зацікавленими сторонами, переслідуючи спільні цілі; сприяє отриманню своєчасної та повної інформації про зацікавлені сторони; збільшує довіру та поліпшує репутацію підприємства; дозволяє оптимізувати розподіл функцій між партнерами, задіяти стратегічні переваги та ключові компетенції кожного партнера.

Для активізації інноваційної діяльності стратегічне партнерство підприємств залізничного транспорту та підприємств інших галузей повинно формуватися з урахуванням наступних ключових моментів:

- всі підприємства-партнери підпорядковуються загальній меті формування та функціонування стратегічного партнерства, стратегії її розвитку, а їх локальні цілі функціонування спрямовуються переважно на реалізацію стратегічного плану розвитку залізничного транспорту країни;

- постійний інноваційний розвиток усіх учасників стратегічного партнерства на основі впровадження досягнень НТП та отримання нових емерджентних переваг за рахунок виникнення набору нових взаємозв'язаних навиків, здібностей і технологій бізнес-партнерів;

- забезпечення взаємодії на основі оформлення угод життєвого циклу та ініціації пільгової співпраці в межах партнерства, що дозволить забезпечити, якісно оновити техніко-технологічну базу підприємств залізничного транспорту;

- наявність узгодженої, інтегральної участі усіх підприємств-партнерів в забезпеченні оптимального руху матеріальних, інформаційних, фінансових, сервісних та інноваційних потоків в межах даної системи за рахунок координації їх дій;

- присутність стійкого взаємозв'язку між учасниками стратегічного партнерства, скоординованому прийнятті рішень щодо розвитку партнерства та забезпеченні саморозвитку і стійкості системи до імпульсів зовнішнього середовища;

- спроможність стратегічного партнерства та всіх її учасників адаптуватися до змін зовнішнього оточення без нанесення шкоди внутрішньому середовищу партнерства;

- забезпечення взаємодії всіх інформаційних потоків в межах стратегічного партнерства та отримання вільного доступу до інформаційних ресурсів партнерства кожним його учасником.

Обґрунтувавши необхідність переходу залізничного транспорту України на інноваційний тип розвитку, при наявності морально застарілого і фізично зношеного рухомого складу та спеціального обладнання і т.ін., вважаємо, що головними стратегічними цілями стратегічного партнерства залізничного транспорту та постачальників повинні бути:

- підвищення конкурентоспроможності продукції залізничного машинобудування на основі інноваційного розвитку і поліпшення якості;

- вдосконалення системи добросовісної конкуренції і захист бізнес-інтересів вітчизняного транспортного машинобудування;

- створення нової системи технічного регулювання і розвитку нормативно-технічної бази транспортного машинобудування.

У межах стратегічного партнерства (залізничного транспорту з машинобудівними та промисловими підприємствами) головними напрямками взаємодії можуть бути:

- удосконалення та створення нових моделей швидкісних потягів;

- удосконалення та створення нових генераторів, двигунів, трансформаторів та інших запасних частин і комплектуючих;

- удосконалення та створення нових моделей вантажних та спеціалізованих вагонів;

- удосконалення та створення нових конструкцій і моделей технічних засобів колійного господарства;

- створення новітніх технологій ремонту магістрального та спеціального рухомого складу, а також спеціального обладнання;

- утворення прогресивних систем зв'язку, автоматичного регулювання та управління рухом поїздів та ін.

Щодо визначення можливих підприємств-партнерів стратегічного партнерства для залізничного транспорту, то слід зазначити, що, наприклад, за напрямком взаємодії «удосконалення та створення нових моделей швидкісних потягів» їх відносно небагато, адже створення рухомого складу, призначеного для руху зі швидкістю до 350 км/год, вимагає високого рівня технологій. Найбільші гравці на цьому ринку - компанія Alstom і консорціум у складі японських компаній Kawasaki, Hitachi і NipponSharyo, який будує поїзди для ліній мережі Синкансен. На них припадає більше половини світового ринку. Однак роль інших

виробників постійно зростає, оскільки ринок усе помітніше диференціюється по регіонах світу.

Українським залізницям через обмеженість фінансових коштів, більш вигідним є партнерство з вітчизняними виробниками, продукція яких більш прийнятна за ціною в порівнянні з європейськими виробниками. У свою чергу подібна співпраця не менше вигідна і для українських промисловців, оскільки залізничний транспорт є великим замовником, і співпраця з ним дозволить відновити вітчизняне машинобудування і в перспективі вивести його на світові ринки. Але для успішної конкуренції з існуючими виробниками рухомого складу вітчизняні підприємства повинні випускати такий рухомий склад, що відповідає існуючим нормам і вимогам.

Таким чином, жорстка конкуренція та нестабільне зовнішнє середовище вимагають від керівництва залізничної галузі постійно шукати нові шляхи для подальшого інноваційного розвитку, тому на сьогоднішній день велику роль відіграють стратегічні бізнес-партнерства, які надають додаткові ресурси і можливості, дозволяючи учасникам рости і розширюватися швидше й ефективніше.

Література: 1 Дикань В.Л. Стратегічне управління: навчальний посібник / В.Л. Дикань, В.О. Зубенко, О.В. Маковоз, І.В. Токмакова, О.В. Шраменко. - Харків: УкрДАЗТ, 2013. - 272 с.; 2. Шраменко О.В. Обґрунтування напрямків створення стратегічного партнерства за участю залізничного транспорту / О.В. Шраменко, К.Ю. Яковлева // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків: УкрДУЗТ, 2014. - № 48. – С. 79-83

СТРАТЕГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА

Студ. Толлокнеєв Д.В., канд. екон. наук, доц. Колмакова О.М.
Харківський національний університет будівництва та архітектури

В сучасних умовах економіки України успішна реалізація стратегічних напрямків розвитку підприємства значною мірою залежить від ефективного використання його стратегічного потенціалу. Розкриття сутності терміна 'стратегічний потенціал' потребує, перш за все, розуміння змісту категорії 'потенціал', відносно якої серед вчених по цей час не сформувалася єдина думка.

Останнім часом в економічній літературі характеристика терміну "потенціал" більш широко використовується по відношенню до того чи іншого виду ресурсів чи їхньої сукупності. Уявляється, що цим процесом рухає головним чином розуміння необхідності використання глибинних можливостей ресурсів, яке визначається слабким проробленням межових процесів взаємодії ресурсів.

Стратегічний потенціал - економічні можливості організації, які можуть бути використані для досягнення стратегічних цілей. Його здебільшого розглядають як систему взаємопов'язаних елементів, які виконують різні функції для забезпечення реалізації сформованої стратегії [1, с. 159].

Потенціал підприємства визначають як сукупність виробничих потужностей, ресурсів, можливостей, запасів інших цінностей, природних умов, які можуть бути ним використані для досягнення цілей. Ресурси, будучи важливою складовою потенціалу підприємства, ще не гарантують очікуваних результатів, оскільки не менше важить здатність підприємства мобілізувати, продуктивно використовувати свої ресурси, тобто компетенції персоналу.

Стратегічний потенціал підприємства розглядається як взаємопов'язана сукупність ресурсів, які знаходяться в його розпорядженні та мають вирішальне

<i>Пухлій К. І., Топоркова Г.М.</i> ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ	147
<i>Радионова Л.А.</i> КРЕАТИВНИЙ ГОРОД КАК ИМПЕРАТИВ КРЕАТИВНОЙ ЭКОНОМИКИ	150
<i>Северінова О.Б.</i> ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТА СУТНОСТІ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ	153
<i>Скоп Ю.П., Іщук Л.І.</i> ВПЛИВ КОНВЕРТОВАНOSTІ ГРОШОВОЇ ОДИНИЦІ НА ЕКОНОМІКУ ДЕРЖАВИ	155
<i>Смачило В.В., Головка-Марченко І.С.</i> АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	157
<i>Смачило В.В., Підгайний Д.</i> ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОВЕ ПОЛЕ	159
<i>Смачило В.В., Войтова Н.О.</i> ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР ВІДНОСНО УЧАСТІ У СОЦІАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	160
<i>Смачило В.В., Ярець М.В.</i> СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПАКЕТУ ТА ЙОГО СКЛАДОВІ	162
<i>Сотник І.М., Завражний К.Ю.</i> РОЗПОДІЛЕНЕ ПРОМИСЛОВЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК НАПРЯМОК РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ	164
<i>Станішевська Д.В., Красномоовець В.А.</i> ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ТУРИСТИЧНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	166
<i>Степаненко В.О.</i> КОНКУРЕТОСПРОМОЖНІСТЬ ТРАНСПОРТНО -ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	167
<i>Степаненко Н.О.</i> ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА СОЦІАЛЬНУ БЕЗПЕКУ НАСЕЛЕННЯ	169
<i>Стешенко О.Д.</i> БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ	171
<i>Сулій В.А.</i> АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА	173
<i>Терещенко В.В., Терещенко В.Л.</i> РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	175
<i>Ткач В.М., Зерний О.В.</i> ІННОВАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	178
<i>Ткачева Н.П., Перерва П.Г.</i> СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ПРИОРИТЕТЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ИННОВАЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ	181
<i>Ткачов М.М., Перерва П.Г.</i> КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА В ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДРОДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	184
<i>Ткачова С.С.</i> СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ЯК ДЖЕРЕЛО КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ	188
<i>Токмакова І.В.</i> СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНСТРУМЕНТ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	190
<i>Толокнєєв Д.В., Колмакова О.М.</i> СТРАТЕГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА	192
<i>Топоркова Г.М.</i> МАЛЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ	193
<i>Тулейко Е.В.</i> ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОЕ ПАРТНЕРСТВО КАК ИСТОЧНИК ИННОВАЦИЙ В СФЕРЕ ОБРАЗОВАНИЯ И МЕХАНИЗМ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА	195
<i>Турлакова А.С.</i> РЕГІОНАЛЬНА КОРУПЦІЯ У СФЕРІ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ	197
<i>Устіловська А.С.</i> КРЕАТИВНІ ПІДХОДИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	200